

Forklaringer til noen maritime ord og uttrykk som kan forekomme i teksten.

Abandonnere	Å forlate et skip og overlate del til seg selv ved havari eller forlis.
Babord	Skipets venstre side sett forover.
Bakken	Skipets oppbygning forut.
Bakk seil	Seilets stilling når det far vinden inn fra forsiden.
Ballast	Sand, sten el. lign. som ble anbragt i skipets bunn for å øke stabiliteten.
Bardun	Line av stål eller tau som tilhører den "stående" (faste) rigg på skipet og som til støtte for riggen løper mellom toppen på mast eller stang akterover og sideveis og til feste i relingen.
Bark	Seilskip med minst 3 master og med råseil (skværsseil) på alle master utenom den akterste, der det i stedet er gaffelseil.
Barkentine	Også kalt skonnertskip. Seilskip med 3 master der forreste mast bar råseil og de øvrige master har gaffelseil.
Barm	De forsterkede hjørner på et råseil, som da har to skjøtsbarmer (nederst) og to nokkebarmer (øverst).
Baugspryd	Utspringende "rundholt" av tre, eller i nyere og større seilskip av stål, fra forstevnen og forover. Til sprydet festes forseilene, så som jager, klyver og forre stengestagseil.
Baute, "gå baut"	Seilskipet bauter (eller går over stag) når det, ved bidevindsseilas, fra å ligge med vinden inn fra den ene siden ved hjelp av ror og seil dreies "gjennom vinden" slik at det i stedet får vinden inn fra motsatt side.
Bende seil	Å gjøre råseilene fast til ræne eller sneiseilene fast til gaffel, bom eller stag.
Beslå seil	Å fastgjøre seilene når de ikke er i bruk. Råseil beslås ved at man fra dekket ved hjelp av liner haler seilet opp under ræen, hvoretter mannskapet entrer riggen og stående i "fotperrene" fordeler seg utover ræen, samler seilet og fester det med "seisinger" til ræen.
Bidevind	Skipet styrer så nær opp mot vinden som mulig med fulle seil og med klosshalte braser og skjøt.
Bramrå	På et skip med råseil den fjerde ræen nedenfra (forutsatt at det føres dobbelte mersseil).
Bramsalingen	På en tredelt mast (med undermast, mersstang og bramstang) den anordning som forbinder bramstang og mersstang.
Bramseil	Råseil festet til bramræne.
Bras	Tau fra rånokken til dekket som benyttes til å dreie ræen i horisontalplanet for at vinden skal fylle seilet på hensiktsmessig måte.
Brigg	Seilskip med to master som begge er rigget med råseil.
Bysse	Skipets kjøkken.
Clipper	Seilskip med særlig skarpbunnet skrog for derved å øke hastigheten maksimalt.
Dørken	Gulvet i kahytte, lugar m.v.
Fall	Tau som benyttes ved heising av seilet.
Fokk	Nederste seil på forreste mast (fokkemasten).
Forseil	Stagseil forenom fokkemasten, ytterst jager, deretter indre og ytre klyver samt inderst forre stengestagseil.
Fotpert	Tau eller vaier som strekkes langs undersiden av en ræ og som mannskapet står på når det utføres arbeide på ræen.
Fullrigger	Seilskip med minst 3 master og med ræer på alle.
Gaffelseil	Trapeformet seil som øverst er festet til en skratt oppad pekende rundholt benevnt gaffel, og som nede vanligvis er festet til bommen.
Galeas	Mindre seilfartøy med 2 master der den forreste mast er høyest og hvor det på begge master føres gaffelseil.
Gangspill	Handdrevet spillanordning, for eksempel forut på bakken til bruk ved ankring.
Gamering	Trekledning innenbords i lasterommet.

Gording	Tau som er festet i seilets underlik og som brukes til å hale seilet inn til råen når seil skal berges.
Hals	Forreste nedre hjørne på seilet. Seiler man for styrbords halser, har man vinden inn fra styrbord.
Hyre	Mannskapets lønn.
Jager	Forreste (ytterste) av forseilene.
Jackstag	Jernstang festet til oversiden på råen. Til jackstaget ble overløst på råseilet festet når seilet skulle beslås.
Jakt	Lite seilfartøy med 1 mast med gaffel storseil og toppseil og to eller tre forseil. Bruktes mest i lokal fart.
Kahytte, hytte	Skipperens rom ombord.
Kaltoppen	Høyeste nakne del av øverste stang på masten.
Kaplak	Det tillegg til den faste hyre som skipperen etter avtale mottok som andel av opptjent fraktoppgjør.
Kappe	Mindre oppbygning over nedgang på dekket til oppholdsrom nedenunder.
Kjølhale	Å tvinge skipet over på siden under opphold ved land for derved å få kjølen klar av vannet under vedlikeholdsarbeider. Tidligere brukt som alternativ til slip- eller dokksetting.
Klyver	Et av de trekantede forseilene på klyverbom/baugspryd, seil nummer to forfra, på større skip ofte delt i ytre og indre klyver.
Klossrevet	Seilet er klossrevet når det er revet så mye som det er mulig.
Koff	Hollandsk tomastet seilfartøy, flatbunnet og med "sidesverd" for å redusere avdriften under seilas.
Knop	Angir skipets fart. En knop er identisk med 1 nautisk mil (1852 m) pr. time.
Koffemagel	Kraftig pinne av tre eller jern som står plassert i naglebenker ved relingen eller ved masten til bruk ved fastgjøring av løpende rigg som fall, braser eller skjøt.
Kommerselester	Eldre måleenhet for skipets drektighet. Utgjorde iflg. lov av 07.06.1845 165 kubikkfot norsk mål. Fra 1870-årene ble drektigheten i stedet angitt i registertonn, i det en kommerselst da tilsvarte 2.08 registertonn.
Kondemnere	Å erklære skipet for ikke lenger sjødyktig, for eksempel etter havari eller p.g.a. mangelfullt vedlikehold.
Lekter	Her brukt om lastførende fartøy uten eget fremdriftsmaskineri og derfor avhengig av slepebåt (taubåt) for baugen. I Fredrikstad var lekterne som regel avriggede seilskuter.
Lense	1. Å seile med vinden rett aktenfra. 2. Å pumpe skipet tomt for vann.
Lik	Tau som forsterker kantene på seilet.
Lo/lovart	Den siden ved skipet som vender mot vinden.
Loffe	Å styre skipet nærmere opp mot vinden.
Logg	Instrument til å måle skipets hastighet med.
Loggbok	Skipets dagbok, hvor alle data vedrørende skipets seilas ble ført inn.
Logwood	Fargetre som ble fraktet fra Vestindia til Europa til bruk blant annet i vinindustrien. Mange Fredrikstadskuter deltok i denne farten.
Løpende rigg	Fellesbetegnelse på tau som benyttes når seil eller rær skal settes/reguleres. Til løpende rigg (i motsetning til "stående rigg") hørte fall, gordinger, braser, skjøter m.v.
Låringen	Det parti på skipets skrog som utgjør overgangen mellom den rette del av skipssiden og skipets akterende.
Maure ("møre")	Å tette lekkasje i treskrog ved å føre en bøtte ("pos") med sagmugg (opprinnelig ble brukt materiale fra maurtue, derav navnet) langs skutesiden under vannflaten for at innholdet dermed skulle trenge inn i åpne nater og tette disse.
Merset	Halvsirkelformet plattform på toppen av undermasten hvor merseslangen begynner.
Merseråen	Øvre og undre merserå kalles de to rær hvor henholdsvis øvre og undre mersseil er festet (2. og 3. rå regnet fra dekket).

Mesan	Akterste stagsail (bomseil) på seilskip der den aktre masten også er den laveste.
Naglebenk	Kraftig trelist ved relingen eller ved undermasten forsynt med runde hull hvor koffernaglene stod plassert.
Nat	Sprekker mellom plankene, for eksempel i dekk eller skuteside.
Nokken	Den ytterste enden av råen eller annen rundholt.
Pert	Se fotpert.
Plimsoller	Nedsettende betegnelse på skrøpelig skip med tvilsom sjødyktighet. Oppkalt etter Samuel Plimsoll som arbeidet for bedre kontroll med skips sjødyktighet.
Pyttingvant	Vant som strekker seg fra masten opp til ytterkanten på merset, som man da måtte entre med ryggen ned for å komme opp på.
Pøs	Sjømannsbetegnelse på bøtte.
Reve seil	Å minske seilflaten, for eksempel i sterk vind, ved hjelp av tynne tau, benevnt seisinger.
Ruff	Mannskapets oppholdsrom ombord, enten i et frittstående dekkshus foran stormasten eller - i større jernskip - forut under bakken.
Rundholt	Fellesbetegnelse på alt materiell av rundt tømmer som hører skipet til, så som master, stenger, ræ:r, baugspryd m.v.
Rå (rær)	Bom som er opphengt tvers på mast eller stang og som bærer råseilet. Råen er festet til mast eller stang ved en rakke, dvs en slags klave, og kan dreies i forskjellige stillinger etter behov.
Røil	Vanligvis øverste råseil på en fullrigget mast på et større seilskip.
Røstet	Betegner stedet utenbords på skanseledningen hvor vantet er festet til det såkalte røstjernet.
Seising	Kort, smekker tauende til surring og fastgjøring av seil.
Skalke	Tette (lukene).
Skanseledning	Den rekke som omslutter skipet over dekket.
Skjøt	Tau festet til akterste hjørne i seilet og som holder det i ønsket stilling i forhold til vinden.
Skonnert	To- eller flermastet seilskip med gaffelseil (bomseil), hvorav seilet på stormasten er størst og seilet på fokkemasten (formasten) mindre. En skonnert kan også føre toppseil og forseil.
Skott	"Vegg" i skipets skrog.
Skværrigger	Fellesbetegnelse på seilskip med råseil.
Slupp	Lite seilfartøy med 1 mast og kutterigg, gaffelseil og forseil.
Skylight (skeilet)	Luke med glass i over oppholdsrom ombord.
Sløre	Å seile med vinden inn "aktenfor tvers".
Sneiseil	Kunne være enten gaffelseil, s.d., eller stagsail. Gaffelseil, eventuelt med toppseil over, var i bruk på skip som var skonnertrigget. Stagsail var trekantede seil som også var i bruk i ellers skværriggede skip. Stagsailet var festet til et stag så som fra baugspryd/klyverbom til mast eller stang.
Spanter	Det "skjelett" som planker og garnering i skipsskroget er naglet til.
Spring	Skipets krumming i langskipsretningen.
Stag	Tau eller vaier som støtter master og stenger i lengderetningen.
Stagvende	Å få skipet til å vende ved å dreie stevnen mot vinden (motsatt kuvende hvor stevnen dreier med vinden)
Stang	Øvre deler av en to- eller tredelt mast (hvor undermasten forlenges med mersestang og over denne bramstang).
Stuere	Mannskap fra land som laster (stuer) eller lossar skipet.
Stump	Popular- betegnelse for undre mersseil.
Styrbord	Skipets høyre side sett forover.

Stående rigg	Den del av riggen som støtter master, stenger og baugspryd, så som vant, barduner og stag. Se også "løpende rigg".
Sviktede seil	Minsket seilføring ved at et seil er delvis "gitt opp".
Topplente	Tau eller vaier som råen er opphengt i med feste i henholdsvis mast/stang og rånokker.
Toppseil	Råseil eller trekantseil ført over stagseilet.
Tonnasje	Skipets størrelse (måleresultat) angitt i registertonn. Se også kommerselester.
Undersell	De nederste råseil på hver av mastene (på for eksempel fullrigger henholdsvis fokk, stor-seil og bergine).
Vant	Tau eller vaiere som støttet masten i tverrskips retning og som er utstyrt med trinn, kalt vevlinger, til bruk når riggen skulle entres.
Varpe	Å få skipet til å forflytte seg ved hjelp av et varpanker, et mindre anker, som settes ut med skipsbåt, hvoretter skipet trekkes forover ved bruk av ankerspillet.
Vevlinger	Tau eller vaier som danner tverrtrinn i vantene og som benyttes når riggen skal entres.
Vaterstag	Vaier eller kjetting som er festet i henholdsvis baugspryd og forstevn for å støtte sprydet og holde dette i rett stilling.